

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku M. sp. z o.o., M. S. Ź.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziałowi w W.
o wysokość podstawy wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 15 marca 2022 r.,
skargi kasacyjnej odwołujących się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 lutego 2021 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od M. sp. z o. o. oraz M. S. Ź. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. kwotę po 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 5 lutego 2021 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z odwołania M. Spółki z o.o. oraz M. S. Ź. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziałowi w W. – oddalił apelacje odwołujących się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 23 maja 2019 r., sygn. akt VII U (...), w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołania M. Spółki z o.o. oraz M. S. Ź. od decyzji organu rentowego z dnia z 6 lipca 2018 r., nr (...), w której ZUS (...) Oddział w W. Inspektorat w O. stwierdził, że podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe,

wypadkowe oraz chorobowe M. S. Ź. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w M. Sp. z o.o. w wymiarze pełnego etatu stanowi: od 1 października 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. kwota minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w 2017 r., tj. 2.000 zł brutto, natomiast od 1 stycznia 2018 r. kwota minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w 2018 r., tj. 2.100 zł brutto.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się zaskarżyli skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). W ocenie pełnomocnika skarżących „Naruszenie przepisu art. 217 § 3 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z pisemnej opinii biegłego sądowego jest wyraźnie widoczne i nie wymaga pogłębionej analizy. Brak jest bowiem jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, iż jest możliwe zastąpienie dowodu z opinii biegłego sądowego inną czynnością dowodową lub wiedzą i doświadczeniem życiowym Sądu oraz samodzielne rozstrzygnięcie w tym zakresie o stanowisku Ubezpieczonego oraz Płatnika składek bez uzyskania wiadomości specjalnych niezbędnych do miarodajnej oceny zasadności podnoszonych przez strony okoliczności. Sąd nie ma bowiem niezbędnych kompetencji i wiedzy, aby samodzielnie rozstrzygnąć jaki jest poziom godziwego wynagrodzenia M. S. Ź. od dnia 1 września 2017 roku do czego jest potrzebna wiedza specjalistyczna uwzględniająca średni poziom wynagrodzeń za taki sam lub podobny charakter świadczonej pracy w branży, wykształcenie, zakres obowiązków, zakres odpowiedzialności oraz dyspozycyjność.”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: - odrzucenie skargi kasacyjnej jako niespełniającej wymogów opisanych w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.; ewentualnie o: - wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; - oddalenie skargi kasacyjnej jako pozbawionej uzasadnionych podstaw; - zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołujących się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazali istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej

analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Pełnomocnik skarżących oczywistą zasadność skargi wiąże z twierdzeniem o naruszeniu wskazanych przepisów prawa procesowego polegającym na bezzasadnym – w jego ocenie – oddaleniu „wniosku o dopuszczenie dowodu z pisemnej opinii biegłego sądowego”. Twierdzenia uzasadnienia wniosku są w istocie powtórzeniem uzasadnienia zarzutów procesowej podstawy skargi. Brakuje wykazania w formie odpowiedniej argumentacji waloru oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Pełnomocnik skarżących nie uwzględnia we wniosku tego, że kwestię zasadności przedmiotowego wniosku rozpatrzył Sąd drugiej instancji, który w uzasadnieniu wyroku stwierdził, że bezzasadny jest zarzut, w ramach którego skarżące kwestionowały decyzję procesową Sądu pierwszej instancji o oddaleniu wniosku o dopuszczenie dowodu z pisemnej opinii biegłego sądowego z zakresu spraw pracowniczych na okoliczność ustalenia wysokości wynagrodzenia M. S. Ż. i

samodzielne rozstrzygnięcie w tym zakresie, pomimo tego iż wniosek dowodowy dotyczył faktu mającego istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i wymagał wiadomości specjalnych. Według Sądu drugiej instancji zarzut naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. byłby uzasadniony wyłącznie w sytuacji nieprzeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, gdy wiadomości specjalne były niezbędne do miarodajnej oceny zasadności roszczenia (wyrok Sądu Najwyższego z 29 listopada 2006 r., II CSK 245/06). Ziszczenie się przewidzianej w tym przepisie przesłanki wymogu wiadomości specjalnych jest każdorazowo przedmiotem oceny sądu na tle okoliczności danego przypadku. Sąd Okręgowy niewątpliwie dokonał prawidłowej oceny w tym zakresie. Nie można zgodzić się bowiem ze skarżącymi, że opinia biegłych była konieczna celem ustalenia poziomu wynagrodzeń obowiązujących na stanowiskach takich, jak zajmowane przez ubezpieczoną M. S. Ż.. Powyższe wynika nie tylko z okoliczności sprawy, ale i zasad logiki oraz doświadczenia życiowego.

Zgodnie z art. 278 § 1 k.p.c. dowód z opinii biegłego, tym różni się od innych dowodów, że jego celem nie jest w zasadzie ustalanie faktów mających znaczenie w sprawie, lecz udzielenie sądowi wyjaśnień w kwestiach wymagających wiadomości specjalnych. Do dokonywania wszelkich ustaleń w procesie powołany jest sąd, a nie biegły. Innymi słowy, Sąd może i powinien przy tym korzystać z pomocy biegłego w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych, lecz biegły nie może wyręczać sądu w dokonywaniu ustaleń, a zwłaszcza dokonywać ocen prawnych do czego nie jest powołany ani uprawniony (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1970 r., II PR 18/69, LEX nr 6652). Opinia biegłego jest szczególnym środkiem dowodowym, który podlega ocenie sądu orzekającego na podstawie art. 233 § 1 k.p.c., tj. na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki, wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNCP 2001, nr 4, poz. 64; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2015 r., V CSK 254/14, LEX nr 1652706). Sąd w rozpatrywanej sprawie ani nie kreował faktów, ani nie zastępował biegłych, lecz w ramach zastrzeżonej dla niego władzy jurysdykcyjnej

wykorzystując ustalony stan faktyczny samodzielnie ocenił wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej przyjmując, że zbędna jest w tym zakresie opinia biegłego sądowego.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.